

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประกอบการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 146 โรงเรียน จำนวนประชากรทั้งสิ้น 2,745 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 338 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ เกรจซี่ และมอร์แกน (มลิวัลย์ สมศักดิ์ 2543 : 91 ; อ้างอิงมาจาก Krejcie and Morgan 1970 : 608) และสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ด้านการสอน และขนาดของโรงเรียน ลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประกอบการจัดการเรียนรู้ใน 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านปริมาณการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประเภทต่าง ๆ
- 2) ด้านรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน
- 3) ด้านวิธีดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน
- 4) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert) (ถ้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2540 : 183) โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านปริมาณการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประเภทต่างๆ ด้านรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ด้านวิธีดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนและด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยกำหนดเกณฑ์ในการตอบด้วยวิธีกำหนดน้ำหนักคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง	มีการใช้อยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	มีการใช้อยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง	มีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	มีการใช้อยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง	มีการใช้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ประกอบการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open Form)

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้ารายละเอียดของหลักการ แนวคิดและเนื้อหาจากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน นำความรู้ที่ได้กำหนดขอบเขตของตัวแปรที่ศึกษา คือการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประกอบการจัดการเรียนรู้ของครู โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านปริมาณการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประเภทต่างๆ ด้านรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ด้านวิธีดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน
2. ผู้วิจัยสร้างข้อคำถามในแบบสอบถามให้สอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษาและครอบคลุมเนื้อหาสาระ พร้อมตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์

3. นำแบบสอบถามที่ได้เสนอต่อคณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไข โดยคณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์นำเสนอ

4. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ นำข้อมูลมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง คัดเอาข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ปรากฏว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าข้อคำถามทุกข้อมีความตรงเชิงเนื้อหา และปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรายนามผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

4.1 ดร. อมร เฝิงใหญ่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ

4.2 อาจารย์สันติ แสงระวี รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

4.3 อาจารย์ประดิษฐ์ ทองคำปลิว หัวหน้ากลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 40 คน

6. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้แบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ระดับค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเป็น 0.8664

7. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการส่งและรับคืนแบบสอบถาม 2 วิธี คือ ผู้วิจัยส่งและรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง และให้ตัวแทนสถานศึกษาส่งคืนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปเป็นจำนวน 338 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืน และมีความถูกต้องสมบูรณ์ จำนวน 304 ชุด คิดเป็นร้อยละ 89.94 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR Windows โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นตัวแปร เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) แต่ละรายการและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย

2. วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1. เพื่อศึกษาการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประกอบการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

3. การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ทำการวิเคราะห์โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) หาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม เพื่อต้องการทราบระดับการใช้ นำผลที่ได้แปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด.2543:100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายความว่า มีการใช้อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายความว่า มีการใช้ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายความว่า มีการใช้ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายความว่า มีการใช้ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายความว่า มีการใช้ในระดับน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 และข้อที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประกอบการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ด้านการสอนต่างกัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทดสอบแบบที (t-test) แบบ 2 กลุ่มอิสระ

5. วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 4 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประกอบการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

6. โดยใช้สถิติการทดสอบแบบเอฟ (F-test) ถ้าพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จะทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe)

7. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการใช้แหล่งเรียนรู้ ในชุมชนประกอบการจัดการเรียนรู้ของครู มีลักษณะแบบคำถามปลายเปิด (Open Form) และนำเสนอผลการวิจัย โดยนำข้อมูลมาจัดลำดับความถี่ของคำถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัก (Cronbach)

2.2 หาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อ กับนิยามศัพท์เฉพาะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการหาดัชนี IOC

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มตามสมมติฐานข้อที่ 2 และข้อที่ 3 โดยใช้สถิติ t-test แบบอิสระต่อกัน (Independent Sample)

3.2 ทดสอบความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ย ของครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 4 ใช้ F-test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

3.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบเซฟเฟ (Scheffe)